

UZAK DOĞU SPORLARI SPORCULARININ İNOVATİF BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ (ISPARTA ÖRNEĞİ)

Figen YILDIRIM¹, Abdullah Yavuz AKINCI², Tahir KILIÇ³

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, y12230321004@ogr.sdu.edu.tr, Isparta, Türkiye

²Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, abdullahakinci@sdu.edu.tr, Isparta, Türkiye

³Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, tahirkilic@sdu.edu.tr, Isparta, Türkiye

DOI : 10.5712/yalvac.1261047

Özet: Bu çalışmada, Isparta Erbil Spor Kulübünde antrenman yapan çeşitli branşlardaki sporcuların inovasyon algılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada Karate, Taekwondo, Kick Boks, Aikido ve Muaytai olmak üzere toplam 5 branştan toplam 70 sporcu yer almıştır. Araştırmada verilerin toplaması amacıyla kişisel bilgiler formu ve Sporda İnovasyon Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmaya katılanların kişisel bilgileri ile ölçek ve faktör puanları frekans (f) ve yüzde (%) değerleri şeklinde sunulmuştur. Sporcuların Sporda İnovasyon Ölçeğinden elde edilen puanların bağımsız değişkenler açısından farklılıklarını ortaya koymak için ikili karşılaştırmalarda bağımsız guruplarda T testi uygulanmış, üç ve daha fazla değişkenin karşılaştırılması için tek yönlü anova, gruplar arası farklılığın belirlenmesi için Bonferroni testi uygulanmıştır. Çalışmada Sporda İnovasyon Ölçeğinin sporcularda yaş gruplarına, eğitim durumlarına, kategoriye, spor yılına, ailenin gelir durumuna, daha önce "İnovasyon, Yenilik, Yenilikçi" kavramlarını duyma durumuna, kulübün sporda inovasyon ile ilgili projeler ya da eğitimler verme durumuna, kulübün inovasyona bakışını değerlendirmesine, sporda inovatif (yenilikçi) bakış performansına göre ortalamaları ile aralarındaki farklılığın anlamlı olup olmadığının tespiti için analiz yapılmıştır. Sonuç olarak uzak doğu sporcularının inovatif bakış açılarının tüm alt boyutlar ve ölçek toplamında ortalama düzeyde olduğu görülmüştür. Yaş, eğitim durumu, kategorisi, aile gelir durumu ve inovasyon ile ilgili bilgilerini içeren değişkenlere göre, tüm ölçek alt boyutları ile toplamında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, Uzak Doğu Sporları, Kulüp

INVESTIGATION OF INNOVATIVE PERSPECTIVES OF MARTIAL ARTS ATHLETES (ISPARTA EXAMPLE)

Abstract: In this study, it is aimed to examine the innovation perceptions of the athletes in various branches who train in Isparta Erbil Sports Club according to some variables. A total of 70 athletes from 5 branches, namely Karate, Taekwondo, Kick Boxing, Aikido and Muaytai, participated in the research. To collect data in the study, personal information form and Sports Innovation Scale were applied. Personal information, scale and factor scores of the participants were presented as frequency (f) and percentage (%) values. To reveal the differences of the scores obtained from the Sports Innovation Scale of the athletes in terms of independent variables, T test was applied in independent groups in pairwise comparisons, one-way anova was applied for the comparison of three or more variables, and Bonferroni test was applied to determine the difference between groups. In the study, analyses were made to determine whether the difference between the averages of the Innovation in Sports Scale according to the age groups, educational status, category, sport year, family income, hearing the concepts of "Innovation, Innovation, Innovative" before, the club's projects or trainings related to innovation in sports, the club's evaluation of the club's view of innovation, the performance of innovative (innovative) view in sports and the difference between the averages was significant. As a result, it was seen that the innovative perspectives of Martial Arts athletes were at an average level in all sub-dimensions and the total scale. According to the variables including age, education level, category, family income and innovation, no significant relationship was found in all sub-dimensions and scale total score.

Key Words: Innovation, Far East Sports, Club

1. Giriş

1.1.İnovasyon Nedir

İnovasyon kavramı, 1911’de Joseph Schumpeter tarafından yazılan “Ekonomik Gelişme Teorisi” adlı kitapta ilk kez literatürde geçmiştir. Schumpeter inovasyon süreci ve bunun ekonomik kalkınmaya etkilerini ilk kez fark eden kişi olup, inovasyon kavramını ‘üretim faktörlerinin yeni birleşimidir’ şeklinde tanımlamıştır (Schumpeter, 1934).

‘İnovasyon’ kelimesi Latince ‘innovatus’ kelimesinden türetilmiş, Türkçe’de ‘yenilik’, ‘yenilenme’ gibi anlamlara karşılık gelmektedir. Webster ise bu sözcüğü, ‘yeni, farklı bir sonuç’ olarak tanımlamaktadır. İnovasyon kavramı her türlü olayı ve olguyu kapsayabilen genişlikte bir kavramdır. Aynı zamanda, birden meydana gelmeyip bir süreci ifade etmektedir. Bu süreç içerisinde yeniliğe ihtiyacın olup olmadığı, bu ihtiyacın tanımlanmasını, ihtiyaca yönelik yapılacak yeniliğe ortam yaratılmasını, bu fikrin çıktıya dönüştürülmesini içeren basamaklardan oluşmaktadır. Bunun yanı sıra inovasyon yeni bir buluş yapmak değildir. Buluşlardan yardım alabilir ancak önemli olan daha önce yapılmamış olanı yapmak ya da yapılmış olanı değiştirmektir. İnovasyon keşfetmeyi değil, keşfedilmiş olanı değiştirmeyi hedeflemekte ve ticari başarıyı değiştirmektedir (Elçi, 2007).

İnovasyon aynı zamanda Ar-Ge ile karıştırılan bir kavramdır. Ar-Ge’de bir araştırma yapılır ve bu araştırma doğru sonuçlar verebilir. Araştırmaların doğru sonuçlar vermesi inovasyon yapıldığı anlamına gelmez. Ar-Ge yeni ürün ve hizmetler ortaya koyabilir fakat inovasyon araştırmadan ürünün icat edilmesine, icadın geliştirilmesine kadar olan bütün süreci kapsamaktadır (Elçi, 2007).

1.2.İnovasyon Tanımı

Küreselleşmenin etkisiyle oluşan gelişimler tüketicilerin alışkanlıklarında ve beklentilerinde birtakım farklılıklar meydana getirmiştir. Bunun bir sonucu olarak tüketicilerin isteklerinde hızlı bir değişim olmuş ve tüketiciler sıradan olmayan, görselliğin ön planda olduğu, estetik yeni donanımlara ihtiyaç duymuştur. Bu nedenle üreticiler de yeni stratejiler geliştirmeye başlamışlardır (Akgöl, 2019).

İnovasyon, bir fikrin pazarlanabilir hale gelme sürecidir. Buluşun ötesinde “yeni bir fırsat” olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle işletmeler için oldukça önemli bir kavramdır (Gümüş vd., 2014).

1.3.Sporde İnovasyon Kavramı

Hayatın her alanında olduğu gibi sporda da inovasyon oldukça önemlidir. Sporda ortaya konan rekabet duygusu sporda inovasyonun oldukça önemli olduğunu anlamak için yeterlidir. Sporda inovasyon Spor alanındaki yaşama dönük ve yararlı sonuçlar almaya yönelik yeni planlara ve yolların bulunması anlamına gelmektedir. Artık çoğu ülkede spor inovasyonundan bahsetmek mümkün hale gelmiştir (Devecioğlu, 2011).

Bütün spor branşlarında gün geçtikçe birçok yenilik oluşmaktadır. Yeni üretilen spor ekipmanları sayesinde yeni rekorlar kırılabilmekte, yeni gelişmeler oluşmakta bu gelişimle birlikte yeni spor dalları da oluşmaya başlamaktadır. Bu bağlama spordaki inovasyon en çarpıcı haliyle karşımıza çıkmaktadır (Cowell vd., 20007).

1.4.Kulüplerde İnovasyon

Spor endüstrisinin en önemli kollarından birisini spor kulüpleri oluşturur. Spor kulüpleri gerek sunulan hizmetlere gerekse spor kulübündeki faaliyetlere göre bakıldığında geniş bir hedef

kitleye sahip olduğu söylenebilir. Bu nedenle spor kulüplerindeki kitlenin isteklerinin ve beklentilerinin gerçekleştirilmesi ve müşterilerin memnun edilmesi üreticiler için oldukça önemlidir. Spor kulüplerindeki verimin ve devamlılığın sağlanabilmesi için inovasyon adımlarının atılması gerekmektedir (Demir vd., 2020).

2. Yöntem

2.1.Çalışmanın Modeli

Araştırmada amaç mevcut durumu ortaya koymak olup, bu nedenle betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Geçmişte ya da halen varlığı devam eden bir durumu mevcut haliyle ortaya koymayı amaçlayan araştırma yaklaşımına betimsel tarama deseni denir. Araştırma konusu olayları, bireyleri veya nesnelere kendi terimleriyle olduğu gibi tanımlamaya çalışılır, değiştirmek veya etkilemek için hiçbir çaba gösterilmez (Karasar, 2004).

2.2.Çalışma Grubu

Üzerinde araştırma yapılan çalışma grubu kolayda örnekleme yöntemiyle oluşturulmuştur. Bazı araştırma konularında hızlı bilgi toplamak için, erişilebilirlik ve uygunluk ilkesine dayalı kolayda örnekleme yöntemi, tercih edilen bir yöntemdir (Büyüköztürk vd., 2010). Çalışma 2022-2023 sezonunda forma giyen 70 sporcunun katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

2.3.Veri toplam araçları

Mevcut çalışmada verilerin toplanması için anket uygulaması kullanılmıştır. Anketin birinci bölümünde katılımcıların sosyodemografik durumlarına yönelik sorular bulunurken, ikinci bölümde ise sporda inovasyon ölçeğine yer verilmiştir.

2.4. Kişisel bilgi formu

Çalışmada yer alan sporcuların yaş, eğitim durumu, kategorisi, aile gelir durumu ve inovasyon ile ilgili bilgilerini içeren sekiz soru uygulanmıştır.

2.5. Sporda İnovasyon Ölçeği

Sporda İnovasyon Ölçeği 2017 yılında “Influence of Sports Innovation on Organizational Performance: A Case of Football Kenya Federation” adlı master çalışmasında, Mathiu Charity Kanario tarafından geliştirilerek kullanılmıştır. Ölçek 2020 yılında Demir ve diğerleri tarafından Türkçeye uyarlanmış ve yazarlarından gerekli izinler alınarak bu çalışmada kullanılmıştır. Ölçek 3 alt boyut ve 30 maddeden oluşan ölçeğin ilk 10 maddesi, “kulüplerde spor inovasyonu” (KSİ), takip eden 10 maddesi, “spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları” (SKSYZ) ve son 10 maddesi ise “kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler” (KSİKKYS) alt boyutlarından meydana gelmektedir. Sorular 5’li likert formunda olup, ölçeğin sporda inovasyonun ölçülebilmesi için geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabileceği anlaşılmıştır (Demir vd., 2020)

2.6.Verilerin Analizi

Verilerin değerlendirilmesi ve analizi için SPSS 29,0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Normallik sınavında elde edilen verilerin normal dağılım göstermesi nedeniyle parametrik testler uygulanmıştır. İkili değişkenlerin karşılaştırılmasında T-testi ve 3 ve daha fazla değişkenin karşılaştırılmasında Anova testi uygulanmıştır, mevcut çalışmada hata düzeyi 0.05 olarak dikkate alınmıştır.

3. Bulgular

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

	Değişkenler	n	%
Yaş	13-15	35	50,0
	16-18	18	25,7
	19-35	17	24,3
Eğitim Durumu	İlköğretim	23	32,9
	Lise	29	41,4
	Üniversite	18	25,7
Branş	Karate	10	14,3
	Taekwondo	27	38,6
	Kick-Box	7	10,0
	Aikido	11	15,7
	Muaytai	15	21,4
Kategoriler	Yıldızlar	35	50,0
	Gençler	18	25,7
	Büyükler	17	24,3
Spor Yılı	1 yıldan az	28	40,0
	1-3 yıl	20	28,6
	4 yıl ve üzeri	22	31,4
Gelir	Asgari Ücret	41	58,6
	Asgari Ücretin 2 katı	16	22,9
	Asgari Ücretin 3 katı+	13	18
Daha Önce İnovasyon Kavramını Duydunuz Mu	Evet	50	71,4
	Hayır	20	28,6
Kulübünüz Sporda İnovasyon ile İlgili Eğitim/ Proje Veriyor mu	Evet	56	80,0
	Hayır	14	20,0
Kulübünüzün Yeniliğe Bakışını Nasıl Değerlendiriyorsunuz	Düşük	8	11,4
	Orta	33	47,1
	Yüksek	29	41,4
Sporda Yenilikçi Bakış Performansınızı Nasıl Etkiler	Etkili Değildir	5	7,1
	Kararsızım	23	32,9
	Etkilidir	42	60,0
Toplam		70	100,0

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların %50'sinin 13-15 yaş, %25,7'sinin 16-18 yaş, %24,3'ünün ise 19-35 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Eğitim düzeylerinin %32,9'unun ilköğretim, %41,4'ünün lise, %25,7'sinin üniversite düzeyinde olduğu görülmektedir. Katılımcıların %14,3'ünün Karate, %38,6'sının Taekwondo, %10,0'ının Kick-Box, %15,7'sinin Aikido, %21,4'ünün Muaytai branşıyla ilgilendikleri görülmektedir. Katılımcıların %50,0'sinin Yıldızlar, %25,7'sinin Gençler, %24,3'ünün Büyükler kategorisinde olduğu görülmektedir. Katılımcıların %40,0'ının 1 yıldan az, 28,6'sının 1-3 yıl, %31,4'ünün 4 yıldan fazla spor yaptığı tespit edilmiştir. Katılımcıların %58,6'sının Asgari ücret, %22,9'unun Asgari ücretin 2 katı, %18'inin ise Asgari ücretin 3 katından fazla gelire sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların %71,4'ünün daha önce inovasyon kavramını duyduğu, %28,6'sının daha önce inovasyon kavramını duymadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların %80,0'ının kulübünde inovasyon ile ilgili proje ya da eğitimler verildiği, %20,0'ının kulübünde inovasyon ile ilgili proje ya da eğitimlerin verilmediği görülmektedir. Katılımcıların %11,4'ünün sporda yeniliğe bakış açısının düşük, %47,1'inin sporda yeniliğe bakış açısının orta, %41,4'ünün sporda yeniliğe bakış açısının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %7,1'i sporda yenilikçi bakışın performansa etkisinin olmadığı, %32,9'unun sporda yenilikçi bakışın performansa etkisinin olup olmadığı konusunda kararsız olduğu, %60,0'ının sporda yenilikçi bakışın performansa etkisinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların ölçek puanlarının çarpıklık-basıklık değerleri

Ölçekler	n	Çarpıklık	Basıklık	Kolmogorov-Smirnov
Kulüplerde spor inovasyonu	70	-,368	,135	,034
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	70	-,242	-,594	,102
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	70	-,079	,089	,079
İnovasyon Toplam	70	,388	,798	,108

Tablo 2 incelendiğinde, çalışmaya katılan gönüllülerin İnovatif Bakış Açılarının Kulüplerde spor inovasyonu alt boyutunda sapmaların anlamlı düzeyde olduğu ($p<.05$) görülmüştür. Dağılım eğrileri incelendiğinde ise normallikten aşırı sapmaların olmadığı anlaşılmıştır. George ve Mallery (2016) çarpıklık ve basıklık katsayı değerlerinin ± 1 arasında yer almasının kabul edilebilir olduğunu ifade etmiştir.

Elde edilen bilgiler ışığında parametrik istatistik testlerin uygulanmasına karar verilmiştir. Çalışmada yer alan katılımcıların ölçeklerden aldığı puanlar min, max ve standart sapma $X\pm Sd$ şeklinde sunulmuştur. Bağımsız gruplarda ikili karşılaştırmalarda T testi ile ikiden fazla grupların karşılaştırılmasında ise ANOVA tek yönlü varyans analizi testi uygulanmıştır. Gruplar arasında farklılıkların ortaya konulmasında Bonferroni testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<.05$ olarak kabul edilmiştir.

Tablo 3. Ölçeklerden elde edilen puanların betimsel istatistiği

Ölçek	n	Min	Max	$X\pm Sd$
Kulüplerde spor inovasyonu	70	2,20	5,00	3,914 \pm ,557
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	70	1,20	5,00	3,236 \pm ,890
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	70	2,30	5,00	3,777 \pm ,525
İnovasyon Toplam	70	2,40	5,00	3,624 \pm ,459

Tablo 3 incelendiğinde İnovatif Bakış Açılarının İncelenmesi Ölçeği alt boyutlarından KSİ 3,914 \pm ,557, SKSYZ 3,236 \pm ,890, KSİKKYS 3,777 \pm ,525 ve İnovasyonun Toplam puanının 3,624 \pm ,459 olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Sporcuların Yaş Değişkenine Göre Sporda İnovasyon Algıları

	Yaş	N	$X\pm Sd$	f	P
Kulüplerde spor inovasyonu	13-15	35	3,751 \pm ,532		
	16-18	18	3,983 \pm ,616	3,796	,027
	19-35	17	4,176 \pm ,448		
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	13-15	35	3,043 \pm ,754		
	16-18	18	3,572 \pm ,859	2,199	,119
	19-35	17	3,276 \pm 1,103		
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	13-15	35	3,580 \pm ,451		
	16-18	18	3,800 \pm 554	8,501	,001
	19-35	17	3,777 \pm ,525		
İnovasyon Toplam	13-15	35	3,458 \pm ,395		
	16-18	18	3,785 \pm ,500	6,769	,002
	19-35	17	3,871 \pm ,397		

Yaş değişkenine göre KSİ, KSİKKYS alt boyutları ile ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki bulunmuş, ancak SKSYZ alt boyutunda herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilmemiştir.

Tablo 5. Sporcuların Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sporda İnovasyon Algıları

	Eğitim	N	X± Sd	f	P
Kulüplerde spor inovasyonu	İlköğretim	23	3,809±,578		
	Lise	29	3,859±,603	2,081	,133
	Üniversite	18	4,139±,394		
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	İlköğretim	23	2,957±,779		
	Lise	29	3,555±,807	3,522	,035
	Üniversite	18	3,078±1,026		
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	İlköğretim	23	3,626±,473		
	Lise	29	3,707±,576	4,740	,012
	Üniversite	18	4,083±,378		
İnovasyon Toplam	İlköğretim	23	3,464±,433		
	Lise	29	3,707±,532	2,833	,066
	Üniversite	18	3,767±,280		

Eğitim durumu değişkenine göre SKSYZ ile KSİKKYS alt boyutlarında anlamlı bir ilişki tespit edilmiş, KSİ ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Tablo 6. Sporcuların Branş Değişkenine Göre Sporda İnovasyon Algıları

	Branş	N	X± Sd	f	P
Kulüplerde spor inovasyonu	Karate	10	3,810±,317		
	Taekwondo	27	3,948±,616		
	Kick Boks	7	3,471±,170	2,521	,049
	Aikido	11	4,263±,358		
	Muaytai	15	3,873±,672		
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	Karate	10	3,190±,730		
	Taekwondo	27	2,878±,842		
	Kick Boks	7	3,757±,673	2,401	,059
	Aikido	11	3,436±1,035		
	Muaytai	15	3,520±,886		
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	Karate	10	3,620±,473		
	Taekwondo	27	3,730±,517		
	Kick Boks	7	3,457±,395	2,141	,086
	Aikido	11	4,073±,516		
	Muaytai	15	3,900±,550		
İnovasyon Toplam	Karate	10	3,540±,321	2,100	,091

Taekwondo	27	3,519±,442
Kick Boks	7	3,562±,265
Aikido	11	3,924±,499
Muaytai	15	3,764±,530

Spor branşı değişkenine göre KSİ puanında anlamlı bir ilişki tespit edilirken, SKSYZ, KSİKKYS ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Tablo 7. Sporcuların Kategori Değişkenine Göre Sporda İnovasyon Algıları

	Kategori	N	X± Sd	f	P
Kulüplerde spor inovasyonu	Yıldızlar	35	3,751±,532		
	Gençler	18	3,983±,616	3,796	,027
	Büyükler	17	4,177±,448		
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	Yıldızlar	35	3,043±,754		
	Gençler	18	3,572±,859	2,199	,119
	Büyükler	17	3,277±1,103		
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	Yıldızlar	35	3,580±,451		
	Gençler	18	3,800±,554	8,501	,001
	Büyükler	17	4,159±,435		
İnovasyon Toplam	Yıldızlar	35	3,458±,395		
	Gençler	18	3,785±,500	6,769	,002
	Büyükler	17	3,871±,397		

Sporcuların Kategori değişkenine göre KSİ, KSİKKYS ile ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmişken, SKSYZ alt boyutunda anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Tablo 8. Sporcuların Spor Yılına Göre Sporda İnovasyon Algıları

	Spor Yılı	N	X± Sd	f	P
Kulüplerde spor inovasyonu	1 yıldan az	28	3,789±,576		
	1-3 yıl	20	3,835±,603	2,956	,059
	4 yıl ve üzeri	22	4,146±,428		
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	1 yıldan az	28	3,054±,913		
	1-3 yıl	20	3,330±,827	,994	,375
	4 yıl ve üzeri	22	3,382±,915		
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	1 yıldan az	28	3,736±,565		
	1-3 yıl	20	3,720±,475	,637	,532
	4 yıl ve üzeri	22	3,882±,523		
İnovasyon Toplam	1 yıldan az	28	3,526±,510		
	1-3 yıl	20	3,628±,460	2,344	,104
	4 yıl ve üzeri	22	3,803±,348		

Tablo 8 incelendiğinde sporcuların spor yılı değişkenine göre KSİ, SKSYZ, KSİKKYS alt boyutlarında ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Tablo 9. Sporcuların Gelir Değişkenine Göre Sporda İnovasyon Algıları

	Gelir Düzeyi	N	X± Sd	f	P
Kulüplerde spor inovasyonu	Asgari Ücret	41	3,920±,623		
	Asgari Ücret iki katı	16	3,888±,411	,025	,975
	Asgari ücret üç katı	13	3,931±,528		
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	Asgari Ücret	41	3,342±,898		
	Asgari Ücret iki katı	16	3,213±,924	1,059	,352
	Asgari ücret üç katı	13	2,931±,814		
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	Asgari Ücret	41	3,793±,566		
	Asgari Ücret iki katı	16	3,825±,553	,353	,704
	Asgari ücret üç katı	13	3,669±,340		
İnovasyon Toplam	Asgari Ücret	41	3,685±,546		
	Asgari Ücret iki katı	16	3,642±,259	,706	,497
	Asgari ücret üç katı	13	3,510±,330		

Tablo 9 incelendiğinde sporcuların gelir düzeyine göre KSİ, SKSYZ, KSİKKYS alt boyutlarında ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Tablo 10. Sporcuların Daha Önce “İnovasyon, Yenilik, Yenilikçi” Kavramlarını Duyma Değişkenine Göre Sporda İnovasyon Algıları

	İnovasyon, Yenilik, Yenilikçi Kavramlarını Duyma	n	X± Ss	t	p
Kulüplerde spor inovasyonu	Evet	50	3,922±,512		
	Hayır	20	3,895±,672	,182	,856
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	Evet	50	3,080±,894		
	Hayır	20	3,625±,770	-2,550	,015
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	Evet	50	3,742±,503		
	Hayır	20	3,865±,581	-,884	,380
İnovasyon Toplam	Evet	50	3,581±,407		
	Hayır	20	3,795±,551	-1,788	,078

Tablo 10 incelendiğinde sporcuların daha önce “İnovasyon, Yenilik, Yenilikçi” kavramlarını duyma değişkenine göre SKSYZ alt boyutunda anlamlı bir ilişki tespit edilirken, KSİ, KSİKKYS alt boyutlarında ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Tablo 11. Sporcuların Kulübün Sporda İnovasyon ile İlgili Projeler ya da Eğitimler Verme Değişkenine Göre Sporda İnovasyon Algıları

İnovasyon ile İlgili Projeler ya da Eğitimler Verme		n	X± Ss	t	p
Kulüplerde spor inovasyonu	Evet	56	3,989±,536	2,322	,023
	Hayır	14	3,614±,561		
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	Evet	56	3,214±,951	-,400	,690
	Hayır	14	3,321±,605		
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	Evet	56	3,841±,519	2,184	,040
	Hayır	14	3,521±,482		
İnovasyon Toplam	Evet	56	3,682±,450	1,440	,155
	Hayır	14	3,486±,477		

Tablo 11 incelendiğinde Sporcuların kulübün sporda inovasyon ile ilgili projeler ya da eğitimler verme değişkenine göre KSİ ve KSİKKYS alt boyutlarında anlamlı bir ilişki bulunmuş, SKSYZ ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Tablo 12. Sporcuların Kulübün İnovasyona Bakışını Değerlendirme Değişkenine Göre Sporda İnovasyon Algıları

İnovasyona Bakışını Değerlendirme		N	X± Sd	F	P
Kulüplerde spor inovasyonu	Düşük	8	3,738±,588	2,936	,060
	Orta	33	3,794±,551		
	Yüksek	29	4,100±,521		
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	Düşük	8	3,738±,731	1,786	,176
	Orta	33	3,255±,709		
	Yüksek	29	3,076±1,071		
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	Düşük	8	3,675±,578	2,422	,096
	Orta	33	3,661±,447		
	Yüksek	29	3,938±,567		
İnovasyon Toplam	Düşük	8	3,717±,518	,781	,462
	Orta	33	3,570±,444		
	Yüksek	29	3,705±,463		

Tablo 12 incelendiğinde sporcuların kulübün inovasyona bakışını değerlendirme değişkenine göre KSİ, SKSYZ, KSİKKYS alt boyutlarında ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Tablo 13. Sporcuların Sporda İnovatif (Yenilikçi) Bakış Performansı Değişkenine Göre Sporda İnovasyon Algıları

	İnovatif (Yenilikçi) Bakış Performansı	N	X± Sd	F	P
Kulüplerde spor inovasyonu	Etkili değildir	5	3,480±,729		
	Kararsızım	23	3,822±,571	2,665	,077
	Etkilidir	42	4,017±,508		
Spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları	Etkili değildir	5	3,660±,581		
	Kararsızım	23	3,548±,848	3,520	,035
	Etkilidir	42	3,014±,888		
Kulüplerde spor inovasyonunun kabulünü kolaylaştırmaya yönelik stratejiler	Etkili değildir	5	3,660±,305		
	Kararsızım	23	3,657±,518	1,228	,299
	Etkilidir	42	3,857±,542		
İnovasyon Toplam	Etkili değildir	5	3,600±,431		
	Kararsızım	23	3,675±,547	,095	,909
	Etkilidir	42	3,629±,417		

Tablo 13 incelendiğinde sporcuların sporda inovatif (yenilikçi) bakış performansı değişkenine göre SKSYZ alt boyutunda anlamlı bir ilişki tespit edilirken, KSİ, KSİKKYS alt boyutlarında ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

4. Tartışma ve Sonuç

Literatür incelendiğinde inovasyon kavramına ilişkin ekonomi, yönetim, organizasyon, üretim gibi alanlarda çeşitli çalışmaların yapıldığı ancak spor alanında yeterli çalışmanın yapılmadığı görülmüştür. Araştırmada yaş, eğitim durumu, branş, kategori, spor yaşı, aile gelir durumu, inovasyon kavramını daha önce duyma durumu, kulübün sporda inovasyon ile ilgili proje ya da eğitim verme durumu, kulübün yeniliğe bakışını değerlendirme durumu, sporda yenilikçiliğin bakış performansını etkileme durumuna göre Sporda İnovasyon Ölçeği ortalamasının değerlendirilmesi yapılmıştır. Sporda yenilikçi bakış açısının performansa etkisi ve aradaki farkın anlamlılığı incelenmiştir.

Araştırmamızda İnovatif Bakış Açılarının İncelenmesi Ölçeği alt boyutlarından Kulüplerde Spor İnovasyonu (KSİ) ortalamasının üzerinde, Spor Kulüplerinde Sporda Yenilikçiliğin Zorlukları (SKSYZ) ortalamasının altında, Kulüplerde Spor İnovasyonunun Kabulünü Kolaylaştırmaya Yönelik Stratejiler (KSİKKYS) ortalamasının üzerinde ve inovasyonun toplam puanının ortalama değerlerde olduğu görülmektedir. Karataş ve Akıncı (2020), çalışmalarında katılımcıların Sporda Yenilik Ölçeğinin tüm alt boyutları ve ölçek toplam puanlarının ortalamasının üzerinde olduğu belirlenmiştir.

Araştırmamızda yaş değişkenine göre KSİ, KSİKKYS alt boyutları ile ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki bulunmuş, ancak SKSYZ alt boyutunda herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilmemiştir. Karataş ve Akıncı (2020), çalışmalarında inovasyonu algılarının yenilikçiliğin zorlukları alt boyutu ve toplam puanları arasında anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Karadağ (2018), Öztürk (2015) ve Köroğlu (2014) çalışmalarında katılımcıların yenilikçilik toplam puanları ve alt boyutlarındaki puanların yaşlarına göre anlamlı fark göstermediğini tespit etmişlerdir. Mülhim (2020) bireylerin yaşları arttıkça varyasyona olan direncin azaldığı fakat düşüncelerin ve risk alabilme kapasitelerinin arttığını belirtmiş, bu durumun yaşın artmasıyla tecrübenin doğru oranda olduğunu ifade etmiştir. Aslan ve Sü (2018) 18-24 yaş aralığının

bireysel inovatif özelliklerinin daha yüksek fakat ileri yaşlardaki bireylerin daha düşük olduğu sonucuna ulaşmışlardır. 18-24 yaş aralığındaki bireyler genellikle teknolojiye daha yakından maruz kaldığı için risk alabilme kapasiteleri ileri yaş gruplarına göre daha az olduğu düşünülmektedir. Bu durum bu yaş aralığındaki bireylerin yeniliğe daha açık olmalarından kaynaklanmaktadır.

Sporcuların Eğitim durumu değişkenine göre SKSYZ ile KSİKKYS alt boyutlarında anlamlı bir ilişki tespit edilmiş, KSİ ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Karataş ve Akıncı (2020), çalışmalarında eğitim durumu değişkenine göre KSİ ve SKSYZ alt boyutlarında ve toplam ölçek puanında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Atalay (2018) çalışmasında eğitim değişkenine göre anlamlı bir fark tespit etmezken, Özkan vd., (2020) çalışmalarında eğitim durumu azaldıkça algılarının daha yüksek seviyede olduğu sonucuna varmışlardır. Öztürk (2015) ise çalışmaya katılan bireylerin eğitim durumları düşük olanların eğitim durumları yüksek olanlara göre yeniliğe ve yenilikçiliğe daha çok direnç gösterdikleri sonucuna varmışlardır. Eğitimin artması durumunda yenilikçi bakış açısının arttığı gözlemlenmiştir. Bu durumun eğitimin artmasıyla değişime ve yeniliğe olan algının artmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Sporcuların branşı değişkenine göre KSİ puanında anlamlı bir ilişki tespit edilirken, SKSYZ, KSİKKYS ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Yapılan yeniliklerin kulüpteki tüm branşları etkilemesinden dolayı branş değişkenine göre anlamlı farklılık görülmemiştir. Bu durum yapılan spor branşlarının tamamının savunma sporu olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Sporcuların Kategori değişkenine göre KSİ, KSİKKYS ile ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmişken, SKSYZ alt boyutunda anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Karataş ve Akıncı (2020), çalışmalarında katılımcıların kategori değişkenine göre spor inovasyonu algılarında, yenilikçiliğin zorlukları alt boyutu ve toplam puanları arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna varmışlardır. Demir (2020) Sporda inovasyon ölçeğindeki alt boyutlarının ve ölçek toplam puanının kategori değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığını ve araştırmaya katılan bireylerin kategorisine göre spor inovasyonunda bir değişiklik olmadığını belirtmiştir. Sporcuların kategori değişkenine göre inovatif algılarında anlamlı bir fark olmamasının sebebinin sporcuların yenilikten aynı ölçüde etkilenmeleri olduğu düşünülmektedir.

Sporcuların spor yılı değişkenine göre KSİ, SKSYZ, KSİKKYS alt boyutlarında ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Bu durum farklı spor yaşına sahip sporcuların spordaki değişikliklere aynı zaman diliminde aynı ölçüde maruz kalmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmamızda sporcuların gelir düzeyine göre KSİ, SKSYZ, KSİKKYS alt boyutlarında ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Karataş ve Akıncı (2020) çalışmalarında, aile gelir durumu değişkenine göre inovasyon algılarını incelediklerinde yenilikçiliğin zorlukları alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu sonucuna varmışlardır. Demir (2020) ise, ailenin gelirine göre sporda inovasyon ölçeği ile alt boyutlarında anlamlı bir fark tespit etmiştir. Aile gelir seviyesi düşük olan bireylerin yüksek gelirli bireylere göre inovatif bakışları anlamlı derecede daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Gelir düzeyi yüksek olan kişilerin spordaki inovasyonlara daha pozitif yaklaşma sebebinin spordaki başarıyı motive etmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Sporcuların daha önce “İnovasyon, Yenilik, Yenilikçi” kavramlarını duyma değişkenine göre SKSYZ alt boyutunda anlamlı bir ilişki tespit edilirken, KSİ, KSİKKYS alt boyutlarında ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Karataş ve Akıncı (2020) çalışmalarında, sporcuların daha önce “İnovasyon, Yenilik, Yenilikçi” kavramlarını duyma

değişkenine göre inovasyon algılarını incelediklerinde, yenilikçiliğin zorlukları alt boyutunda anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Demir (2020) ise, daha önce “inovasyon, yenilik, yenilikçi” kavramlarını duyma durumuna göre spor kulüplerinde sporda yenilikçiliğin zorlukları alt boyutunda anlamlı bir farklılık göstermezken, Kulüplerde spor inovasyonu alt boyutunda ve ölçek toplam puanında anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna varmıştır. Daha önce “İnovasyon, Yenilik, Yenilikçi” kavramlarını duyan sporcuların bu kavramları duymayan sporculara göre inovatif algılarının yüksek olma sebebinin, daha önce yapılan inovasyonların sporculara olan katkısından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Sporcuların kulübün sporda inovasyon ile ilgili projeler ya da eğitimler verme değişkenine göre KSİ ve KSİKKYS alt boyutlarında anlamlı bir ilişki bulunmuş, SKSYZ ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Karataş ve Akıncı (2020) çalışmalarında, katılımcıların kulübün sporda inovasyon ile ilgili projeler ya da eğitimler verme değişkenine göre inovasyon algılarını incelediklerinde SKSYZ, KSİKKYS alt boyutlarında ve ölçek toplam puanında anlamlı farklılık görmezken, kulüplerde spor inovasyonu alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Demir (2020) ise, sporda inovasyon ile ilgili proje ya da eğitimler veren kulüplerin bu eğitim ya da projeleri vermeyen kulüplere göre KSİ, KSİKKYS alt boyutlarının ve inovasyon ölçeği genelinin anlamlı derecede daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Sporda inovasyon ile ilgili projeler ya da eğitimler veren kulüplerdeki sporcuların bu eğitimleri vermeyen kulüplerdeki sporculara göre inovatif algılarının daha yüksek olmasının sebebi bu kulüplerin inovasyona olan ilgilerinin daha fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmamızda Isparta ilinde bulunan uzak doğu sporcularının inovatif bakış açıları incelenmiştir. Sonuç olarak uzak doğu sporcularının inovatif bakış açılarının tüm alt boyutlar ve ölçek toplamında ortalama düzeyde olduğu görülmüştür. Yaş, eğitim durumu, spor branşı, kategori, spor yaşı, gelir düzeyi, inovasyon-yenilik-yenilikçi kavramlarını duyma durumu, kulübün sporda inovasyon ile ilgili projeler ya da eğitimler verme durumu, kulübün inovasyona bakışını değerlendirme durumu ve inovatif bakış açılarının performanslarını etkileme değişkenlerine göre tüm alt boyutlar ve ölçek toplam puanında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

5. Sonuç ve Öneriler

- Sporculara yenilik, yenilikçi, inovasyon kavramları tanıtılmalı ve bu kavramlar spor kulüplerinde kullanılmalıdır.
- Spor kulüplerinde inovasyona olan ilgi artırılmalı ve bununla ilgili çalışmalar yapılmalıdır.
- Yapılan inovasyonun çeşitliliği ve sürdürülebilirliği sağlanmalıdır.

Kaynaklar

- Akgöl, O. (2019). Spor Endüstrisi ve Dijitalleşme: Türkiye’de Espor Yapılanması Üzerine Bir İnceleme. *TRT Akademi*, 4(8), 208-224.
- Aslan, E., ve SÜ, S. E. (2018). Kırsal turizmde yenilik ve kırsal turizm işletmecilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin çeşitli değişkenler (katılımcılara ve işletmelere ilişkin) açısından incelenmesi: Kocaeli/Kartepe örneği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 537-562.
- Atalay, A. (2018). Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Çalışanlarının Bireysel Yenilikçilik Düzeyi. *Electronic Turkish Studies*, 13(10), 87-108
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Scientific Research Methods*, Ankara: Pegem Akademi, 206-207.

- Cowell, D., Walker, S., Siciliano, J., Hess, P.W., (2007), "Managing Sports Organizations; Responsibility For Performance 2e" Elsevier Inc., USA.
- Demir A., (2020). *Sporda Kulüplerinin Futbol Alt Yapı Performans Yönetimi Yaklaşımlarının inovatif (Yenilikçi) Açidan İncelenmesi*. Doktora Tezi, Kocaeli Üniversitesi
- Demir, A., Sertbaş, K., & Sivrikaya, K. (2020). Sporda İnovasyon Ölçeği'nin (SİÖ) Türkçeye Uyarlama Çalışması. *Eurasian Research in Sport Science*, 5(1), 16-25.
- Devecioğlu, S., Çoban, B., & Karakaya, Y. E. (2011). Spor kulüplerinin yönetim modellerinin değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (31), 51-67.
- Elçi, Ş. (2007) *İnovasyon; Kalkınmanın ve Rekabetin Anahtarı*, Meteksan Yayınevi, Ankara.
- Gümüş, S., Dayal, M., Gülnihal, H., Bilim, G. (2014). *İnovasyonu oluşturan işletmelerin yaşam döngüleri*, Hiperlink Yayınları, İstanbul.
- Karasar N. (2004). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Karataş, B & Akıncı, A. Y. (2022). Investigation of Innovative Perspectives on Sports of Licensed Athletes in the Infrastructure of Clubs affiliated to the Provincial Directorate of Youth and Sports, *Indonesian Journal of Sport Management*, 2(1), 74-87. <https://doi.org/10.31949/ijsm.v2i1.2276>
- Özkan, O., Özlem, Ö. ve Özmen, S. (2020). Sağlık çalışanlarında bireysel yenilikçilik özelliklerinin incelenmesi: Özel Bir Hastanede Uygulama. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 8 (2), 302-311.
- Öztürk, Z. (2015). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve bu düzeylere etki eden etmenlerin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.
- Schumpeter, J. A. (1934). *The Theory of Economic Development*. Harvard University Press, Cambridge, Mass.